

REMISSVAR

2017-03-22

Parlamentariska landsbygdskommitténs slutbetänkande SOU 2017:1

Sammanfattning

Winnet Sverige delar slutbetänkandets utgångspunkt att ”de som bor och arbetar i landsbygderna ska ha samma möjligheter till ett gott liv som medborgarna i resten av Sverige”. Vi delar också slutsatsen att en sammanhåller landsbygdpolitik är nödvändig för att nå dit.

Ambitionen att överbrygga motsättningarna mellan stad och land är mycket positiv. Ordval är också viktigt och en bit på vägen till nya värderingar och tankesätt är att välja formuleringar där landsbygd och stadsbygd är likställda och där ingen del ses om resten. Till exempel genom en utgångspunkt i att de som bor och arbetar, lever och verkar i landsbygder och stadsbygder ska ha samma möjligheter till ett gott liv.

De föreslagna landsbygdsbedömningarna i propositioner och förslag (för regeringen), konsekvensbedömningarna för landsbygden (för kommittéer) och ett tydligt landsbygdspolitiskt ansvar (för vissa statliga myndigheter och bolag) måste ha som en av sina utgångspunkter en landsbygd på lika villkor. Det samma bör gälla för Landsbygdsdelegationen. Dessa bedömningar bör baseras på ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet, där social hållbarhet innehåller bland annat jämställdhet och etnicitet.

Utredningen som helhet ska arbeta för hållbar tillväxt. En hållbar tillväxt behöver balans mellan ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Utredningen fokuserar i stor utsträckning på den ekonomiska utvecklingen och dess konsekvenser. Det är helt naturligt eftersom ekonomin skapar många av de möjligheter som behövs för utveckling och tillväxt. Alla tre delarna, där social hållbarhet inrymmer jämställdhet och integration, behöver dock balansera för att det ska bli en långsiktig hållbar utveckling och hållbar tillväxt. Därför behöver sociala och ekologiska konsekvenser integreras i konsekvensanalyser i respektive avsnitt.

Sammantaget tycker vi inte att landsbygdskommittén helt har synliggjort både kvinnors och mäns villkor och förutsättningar i de frågeställningar som behandlas.

Synpunkter på slutbetänkandet

Kapitel 1 En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder

Winnet Sverige delar slutbetänkandets utgångspunkt att ”de som bor och arbetar i landsbygden ska ha samma möjligheter till ett gott liv som medborgarna i resten av Sverige”. Vi delar också slutsatsen att en sammanhållen landsbygdspolitik är nödvändig för att nå dit.

Ambitionen att överbrygga motsättningarna mellan stad och land är positivt. Ordval är också viktigt och en bit på vägen att välja formuleringar där landsbygd och stadsbygd är likställda och ingen del ses om resten. Till exempel genom en utgångspunkt i att de som bor och arbetar, lever och verkar i landsbygder och stadsbygder ska ha samma möjligheter till ett gott liv.

Landsbygd på lika villkor (2011) med 7 skarpa förslag som överlämnades till regeringen och som lyfts fram av regeringen som betydelsefull att gå vidare med inom ramen för CEDAW-rapporten är därmed viktig att följa upp för att säkerställa en landsbygd på lika villkor.

Kapitel 2 Näringsliv och företagande

Det mål och de förslag som finns här är bra. För att konsekvenserna ska bli de avsedda av mobiliseringen av de näringslivspolitiska redskapen som till exempel Almi Företagspartner AB och innovationsnärverkande i Landsbygdsprogrammet med mera är det viktigt att bemötandefrågor är i fokus och att personer/företag som tar del av dessa redskap bemöts på lika villkor oavsett bransch, etnicitet, ålder eller kön. Se vidare synpunkter på Kapitel 10.

Kapitel 3 Digital kommunikation och transportinfrastruktur

Detta är två viktiga områden för ett gott liv och även för företagsutveckling på landsbygden. För företagande på landsbygden kan goda möjligheter till digital kommunikation vara helt avgörande. Det gäller till exempel för turism och e-handel, som är branscher där många företagande kvinnor är verksamma.

Winnet Sverige har ett stort engagemang i dessa frågor. För Winnet Sverige handlar tillgänglighet om att skapa ett samhälle där kvinnor och män kan delta på lika villkor. Detta innebär i hög grad deltagandet i det digitala rummet. Sverige står fortfarande inför stora utmaningar när endast 5 procent kvinnor tar examen som civilingenjörer i datateknik och det är en lägre andel kvinnor som är dataspecialister i yngre ålder än i äldre åldersgrupper. Winnet Sverige har tidigare föreslagit en partnerskapsplattform för jämställd IT där vi tillsammans med andra aktörer kan ta oss an utmaningarna i den digitala världen.

Kapitel 5 Samhällsplanering och bostadsbyggande

All samhällsplanering och bostadsbyggande måste alltid bära med sig ett jämställdhetsperspektiv. Det är därför betydelsefullt att ta med Landsbygdsnätverkets arbetsgrupps rekommendationer på området.

Kapitel 6 Kommersiell service, välfärdstjänster och kultur

Enligt vår mening är detta ett grundläggande område för ett gott liv på landsbygden, likväl som i staden, som ger förutsättningarna för alla andra områden. Enligt CEDAW-rapporten till FN bör Sverige säkerställa att servicen på landsbygden alltid har ett jämställdhetsperspektiv

och det kommer att följas upp inför nästa rapport. Se vidare kommentarer till kapitel 10.

Kapitel 8 Styrning och organisering av landsbygdspolitiken

De föreslagna landsbygdsbedömningarna i propositioner och förslag (för regeringen), konsekvensbedömningarna för landsbygden (för kommittéer) och ett tydligt landsbygdspolitiskt ansvar (för vissa statliga myndigheter och bolag) måste ha som en av sina utgångspunkter en landsbygd på lika villkor. Det samma bör gälla för Landsbygdsdelegationen. Dessa bedömningar bör baseras på ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet, där social hållbarhet innehåller bland annat jämställdhet och etnicitet.

Landsbygdsdelegationen är ett bra initiativ för samordning mellan myndigheter som verkar på landsbygden. Det är viktigt att delegationens sammansättning blir sådan att den konstruktivt och kreativt kan bidra till en positiv utveckling. Samråd och samarbete med idéburen sektor och civilsamhällets aktörer på landsbygden är viktigt. Winnet Sveriges medlemmar på olika håll i landet är en viktig kompetens inom vårt verksamhetsområde jämställd regional och lokal utveckling – en utveckling på lika villkor. Här har framgångsrika arbetsmetoder utvecklats som kan användas och som också behöver säkerställas för framtida användning.

Kapitel 9 Civilsamhället utvecklar landsbygderna

Här ser vi positivt på satsningarna på folkbildning och Leadermetoden. Ett integrerat jämställdhetsperspektiv behöver säkerställas, så att kvinnor och män på lika villkor och med samma förutsättningar kan delta i den lokalt ledda utvecklingen.

Kapitel 10 Konsekvenser av kommitténs förslag

Kapitlet ger en bra och nödvändig överblick på förslagets konsekvenser. Det finns ett antal konsekvenser av olika slag och sist kommer miljö, jämställdhet och integration, vilket inte är ett helt klokt sätt att hantera dessa aspekter på utredningens förslag.

I avsnittet *Konsekvenser för jämställdheten* diskuteras kvinnors företagande i de två första styckena. Den texten är en viktig del av konsekvensanalysen av förslagen under avsnittet *Konsekvenser av förslagen för näringsliv och företagande*. Det borde finnas där och inte enbart särredovisas. Kunskapen om skillnader i kvinnors och mäns villkor för att driva och utveckla företag är omfattande, inte minst genom flera program som drivits av Tillväxtverket bland annat om att främja kvinnors företagande och resurscentra för kvinnor. Behovet av ny kunskapsutveckling är inte lika nödvändig som behovet att sprida och implementera den kunskap som redan finns.

I avsnittet om *Konsekvenser för jämställdheten* finns i tredje stycket en konsekvensanalys om kvinnors och mäns utbildningsnivå på landsbygden som borde lyftas in som en del i avsnittet *Konsekvenser av våra förslag om kompetensförsörjning*.

I den texten konstateras att ”kvinnor i landsbygderna har i större utsträckning en högre utbildning och stannar samtidigt också oftare kvar i landsbygder, i synnerhet i glesa och mycket glesa landsbygder”. Konsekvensen av detta blir ”att särskilt uppmärksamma möjligheterna för att höja männens utbildningsnivå på landsbygden är därför viktig”. Enligt vår mening är mäns utbildningsbehov inte styrt av nivån på kvinnors utbildning utan har ett värde i sig oavsett

kvinnors utbildningsnivå. Det är en olycklig formulering. Att kvinnor har god utbildning och vill stanna på landsbygden torde vara positivt för landsbygdens utveckling. Att män har en låg utbildningsnivå är ett problem för landsbygdens utveckling som helt riktigt behöver insatser. Dessa insatser för ökade möjligheter till utbildning är positiva för både kvinnor och män.

I avsnittet *Konsekvenser för jämställdheten* finns det fjärde stycket som bör lyftas in i *Konsekvenser av våra förslag om kommersiell service, välfärdstjänster* eftersom det innehåller viktiga konsekvenser av de mål som ställts upp för områden. Där lyfts konsekvenserna för kvinnors och mäns möjligheter till förvärvsarbete. Förslagen får även konsekvenser för företagande och fritid för kvinnor och män och torde kunna bidra till ett mer jämställt liv även då.

I det femte stycket under *Konsekvenser för jämställdheten* finns ett avsnitt om folkbildningsinsatser som är en viktig del av den konsekvensbeskrivning som finns i avsnittet *Konsekvenser av våra förslag om det civila samhället*

Konsekvenser för miljön, Konsekvenser för jämställdheten, Konsekvenser för integrationen

Det kan vara viktigt att samlat fokusera på dessa områden och samlat synliggöra hur utredningen beaktat och resonerat om konsekvenserna av sina förslag utifrån dessa aspekter. Samtidigt kan dessa konsekvenser inte lyftas ur konsekvensanalysen av respektive avsnitt och osynliggöras där. De behöver synliggöras även där för att inte bli åsidosatta och i värsta fall glömmas bort.

Utredningen som helhet ska arbeta för hållbar tillväxt. En hållbar tillväxt behöver balans mellan ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Utredningen fokuserar i stor utsträckning på den ekonomiska utvecklingen och dess konsekvenser. Det är helt naturligt eftersom ekonomin skapar många av de möjligheter som behövs för utveckling och tillväxt. Alla tre delarna, där social hållbarhet inrymmer jämställdhet och integration, behöver dock balansera för att det ska bli en långsiktigt hållbar utveckling och hållbar tillväxt. Därför behöver sociala och ekologiska konsekvenser integreras i konsekvensanalyserna i respektive avsnitt.

Sammantaget tycker vi inte att kommittén helt har synliggjort både kvinnors och mäns villkor och förutsättningar i de frågeställningar som behandlas.

Gävle 2017-03-22

Britt-Marie Söderberg Torstensson
ordförande

Bodil Nilsson
styrelseledamot